

**DECLARACIÓ DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
SOBRE ELS OBJECTES DEL MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA
I DEL MUSEU DE LLEIDA DIOCESÀ I COMARCAL
PROCEDENTS DE L'ANTIC MONESTIR DE SANTA MARIA DE SIXENA,
ADQUIRITS ALS SEUS PROPIETARIS ENTRE ELS ANYS 1983 I 1994**

L'Institut d'Estudis Catalans (IEC) es pronuncia novament sobre els objectes del Museu Nacional d'Art de Catalunya i del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal procedents de l'antic monestir de Santa Maria de Sixena, adquirits als seus propietaris entre els anys 1983 i 1994, i assumeix l'Informe elaborat per la seva Secció Històrico-Arqueològica:

«Els membres de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, reunits en sessió plenària el dia 16 de juny de 2016, han tractat la qüestió dels objectes artístics del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal (MLDC) i del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) procedents de l'antic monestir de Sixena, uns objectes que entre els anys 1983 i 1994 foren adquirits legítimament per la Generalitat de Catalunya i el MNAC als seus legítims propietaris —la comunitat de monges de l'orde de Sant Joan de Jerusalem—, i que ara són reclamats judicialment pel Govern d'Aragó. De fet, el Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 d'Osca n'ha ordenat el trasllat al monestir abans del pròxim 25 de juliol.

Remarquem: [1] Que es tracta d'obres adquirides entre els anys 1983 i 1994 —és a dir, abans de la creació del bisbat de Barbastro-Monzón (17 de setembre de 1995), resultat de la prèvia decisió de la Cúria del Vaticà (15 de juny de 1995) de desmembrar l'històric bisbat de Lleida, del qual sempre havia format part el monestir de Santa Maria de Sixena. [2] Que la Generalitat de Catalunya i el Museu Nacional d'Art de Catalunya van adquirir-les a les propietàries legítimes, les monges de l'orde de Sant Joan de Jerusalem, les quals, arran de l'abandó del monestir de Sixena, s'havien establert al monestir de Valldoreix, del mateix orde (1980). [3] Que la priora de Valldoreix va fer la venda d'acord amb les monges santjoanistes i va comptar amb totes les autoritzacions eclesiàstiques preceptives: amb l'aprovació del bisbat de Lleida —de qui aleshores depenia el monestir de Sixena—, de l'arquebisbat de Barcelona —per Valldoreix, on aleshores residien les monges de Sixena— i del dicasteri corresponent de la Cúria del Vaticà. [4] Que l'any 1998 el Govern d'Aragó va impugnar la venda davant el Tribunal Constitucional, adduint un «dret de tempteig», però que el veredict del Tribunal, emès l'any 2012, va refusar els arguments del Govern aragonès i va donar la raó a la Generalitat de Catalunya. [5] Que posteriorment, l'abril de 2015, el Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 d'Osca —arran d'una nova acció del

Govern d'Aragó— va dictaminar la nul·litat de la compravenda de 1983-1994 i, per tant, el «retorn» de les obres a Sixena, un retorn que l'esmentat Jutjat ha reiterat per un decret (24 de maig de 2016) que caldria executar abans del propinent 25 de juliol de 2016. [6] Que aquests actes del Jutjat d'Osca, tanmateix, no són fermes i encara tenen recorregut judicial.

Segons el nostre punt de vista —coincident amb el d'altres grups de ciutadans i de nombroses entitats, com les que el proppassat 8 de juny van fer públic un manifest a favor de preservar la unitat de les col·leccions del MNAC i del Museu de Lleida—, aquestes obres, que van ser adquirides legítimament als seus propietaris entre els anys 1983 i 1994, des d'aleshores formen part del Catàleg del Patrimoni Cultural Català, i per tant s'haurien de mantenir a Catalunya sota la tutela de la Generalitat, sense dispersions ni disgregacions. En efecte, segons l'Estatut d'autonomia de Catalunya, la Llei de museus (1990) i la Llei del patrimoni cultural català (1993), la Generalitat és la institució responsable de protegir el patrimoni del país i de garantir-ne la conservació, com també la integritat i la unitat de les col·leccions, la qual cosa coincideix amb la normativa i els criteris museològics del Consell Internacional de Museus (ICOM).»

L'IEC considera, doncs, que el Govern català hauria de liderar amb la força de les lleis i dels recursos administratius a disposició, la defensa de la integritat del patrimoni historicoartístic de Catalunya i de la unitat de les seves col·leccions —tant del Museu Nacional d'Art de Catalunya com del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal—, ara en risc pel litigi de les obres procedents de Sixena. Per a fer-ho, compta amb el suport dels sectors de la comunitat científica i de la societat civil més conscients de la importància i els valors del patrimoni cultural del país. Els membres de l'IEC, que se senten plenament identificats i compromesos en la defensa efectiva d'aquests valors, s'hi adhereixen. I, tal com feia el manifest suara esmentat, reitera la petició a la Generalitat de Catalunya que activi els mecanismes jurídics, legislatius i administratius que li brinden el Parlament, l'Estatut d'autonomia, la Llei de museus (1990) i la Llei del patrimoni cultural català (1993), amb l'objectiu de vetllar pels béns patrimonials propis i de garantir-ne la transmissió a les generacions futures.

Barcelona, 22 de juny de 2016